

UŽ DARBUOTOJAMS TEISINGĄ SUSITARIMĄ

MANIFESTAS 2024 M. EUROPOS
PARLAMENTO RINKIMAMS

UŽ DARBUOTOJAMS TEISINGĄ SUSITARIMĄ

MANIFESTAS 2024 M. EUROPOS PARLAMENTO RINKIMAMS

Europos Profesinių Sąjungų Konfederacija (ETUC) atstovauja daugiau nei 45 mln. darbuotojų ir jungia 93 nacionalinius profesinių sąjungų centrus ir 10 Europos profesinių sąjungų federacijų.

2024 m. vyksiantys Europos Parlamento rinkimai yra iki šiol vieni svarbiausių rinkimų ES istorijoje. Jie nulems, ar Europa toliau seks pažangos ir solidarumo keliu, kuriuo keliavo reaguodama į Covid-19 krizę, ar sugrįš prie taupymo priemonių, žlugdančių darbuotojus.

ETUC ir jos narės vertina savo autonomiją. Šis manifestas yra kvietimas priimti žemiau išvardytus įsipareigojimus – Europos viziją ateinantiems penkeriems metams.

Manifesto vizija – Europa, kaip žmonių ir tautų bendruomenė, kurioje kiekvienas gali gyventi taikoje ir dirbti nebijant skurdo, nesaugumo, nepagarbos, diskriminacijos, smurto, karo ar prievartos. Europa, kurioje gera gyventi, dirbti, auginti vaikus, rūpintis mylimaisiais, senti ir išeiti į pensiją. Europa, kuri įgyvendina Europos Socialinių Teisių Ramsčio nuostatas praktikoje. Europa, kuri gina pagrindines žmogaus teises, įskaitant ir reprodukcinės teises, siekiant užtikrinti lyčių lygybę.

Kviečiame visas Europos partijas ir kandidatus pritarti šioms vertybėms ir prioritetams, išskirtiems [ETUC Vertybių chartijoje](#), [Berlyno Manifeste](#) ir [Veiksmų programoje](#), priimtuose Europos profesinių sąjungų pirmininkų mūsų 15-tame kongrese 2023 m. gegužės mėn.

Kviečiame partijas, judėjimus ir darbininkus kovoti su radikalios dešinės ideologija, kuri melagingai tvirtina palaikanti darbuotojus, tačiau iš tiesų pažeidinėja profesinių sąjungų teises, taip pat ir bazinės žmogaus, ypatingai moterų, teises. Bendradarbiavimas su radikalios dešinės jėgomis Europos Parlamente ir kitose Europos institucijose turi būti panaikintas.

Kviečiame darbuotojus, studentus, pensininkus ir visus žmones Europoje balsuoti Europos Parlamento rinkimuose už teisingesnę ir socialesnę Europą.

Nepaisant profesinių sąjungų ir kitų progresyvių jėgų laimėjimų, Europoje kilo socialinio teisingumo krizė. Per praėjusius metus darbuotojai patyrė rekordinius realių atlyginimų sumažinimus, kai tuo pat metu įmonės fiksuoja rekordinius pelnus. Tuo tarpu ES institucijos grasina grįžti prie taupymo politikos ir atverti duris tolesnei dereguliacijai, dar labiau bausdamos darbuotojus.

Vietoje to mums reikia, kad po rinkimų turėtume Parlamentą ir Komisiją, įsipareigojusius dirbti už teisingą Europą su saugiais darbais, oriais atlyginimais, kokybiškais viešosiomis paslaugomis, moterų teisėmis ir lygybe visiems, stipriomis darbuotojų teisėmis, kolektyvinėmis derybomis ir socialiniu dialogu. Taip pat reikia užkirsti kelią atakoms prieš profesines sąjungas, o trukdymas jų veiklai turi būti traktuojamas kaip nusikaltimas. Tai yra būtina sąlyga demokratijai Europoje apginti ir sustiprinti.

Kartu galime sukurti Europą, kurią galėsime didžiuotis perduodami ją ateities kartoms.

DVYLIKA ĮSIPAREIGOJIMŲ UŽ DARBUOTOJAMS TEISINGĄ SUSITARIMĄ

1 Kokybiškos darbo vietos ir orūs atlyginimai

ES lygmeniu imtis veiksmų, skirtų apsaugoti darbo vietas ir pajamas (įskaitant pensijas), siekiant spręsti gyvenimo išlaidų krizės sukeltus socialinius padarinius. Europai reikia atlyginimų kilimo. Skatinti darbo užmokesčio didėjimą bei remti pajamų ir darbo sąlygų konvergenciją, sukuriant bendrą ES sistemą bei naikinant atlygio skirtumus tarp lyčių.

2 Nestabilus darbo panaikinimas ir darbo sąlygų gerinimas

Panaikinti nesaugias ir nestabilias (angl. precarious) darbo vietas, garantuojant teisę į nuolatinius darbo santykius ir darbą pilnu etatu bei uždrausti neapmokamas stažuotes. Suteikti darbuotojams daugiau galios kontroliuoti savo darbo lankstumą. Apsaugoti teisę dirbti nuotoliniu būdu, įskaitant teisę atsijungti, bei uždrausti žmogaus privatumą pažeidinėjantį stebėjimą ir sekimą.

3 Parama profesinėms sąjungoms, kolektyvinėms deryboms ir socialiniam dialogui

Ginti ir stiprinti profesinių sąjungų ir darbininkų teises, įskaitant teisę organizuotis, galimybę profesinėms sąjungoms patekti į darbo vietas, kolektyvinių derybų teisę ir teisę streikuoti. Padidinti kolektyvinių derybų aprėptį, įgyvendinant ambicingus Direktyvos dėl deramo minimaliojo darbo užmokesčio tikslus (kolektyvinių sutarčių aprėptis – 80%), bei Direktyvos dėl atlygio skaidrumo tikslus. Stiprinti demokratijos principus darbo vietose įvedant išsamų ES veiksmų karkasą dėl informavimo, konsultacijų ir dalyvavimo.

4 Saugus darbas

Tobulinti ir plėsti ES darbų saugos ir sveikatos įstatymus ir kitas Europos iniciatyvas, siekiant nulinių mirčių darbe ar dėl darbo, įskaitant ir namų prižiūrėtojus (-as) ir šeimininkus (-es). Spręsti psichosocialinius pavojus, priekabiavimą internete bei gėdinimą darbe priimant ES direktyvą. Įvesti ES teisės aktus, nustatančius darbui tinkamos temperatūros ribas. Parengti iniciatyvas, užtikrinančias visišką darbuotojų ir profesinių sąjungų teisių laikymąsi ir sustiprinti darbo inspekcijų pajėgumus teikiant paslaugas ir tiriant skundus. Užtikrinti visų rūšių smurto lyties pagrindu panaikinimą darbe, įskaitant ir nuotolinį darbą ir internetinę erdvę.

5 Taupymo politikos atmetimas – už ekonomiką žmonėms ir planetai

Atmesti grįžimą prie taupymo politikos ir skatinti naują ekonomikos modelį, kuris būtų orientuotas į realiąją ekonomiką, darbo vietų kūrimą, orų darbą ir persikirstymą per sąžiningą ir progresyvią mokesčių politiką. Užtikrinti ekonominės valdysenos taisyklių peržiūrą, apimant ES fiskalinį susitarimą ir Stabilumo ir augimo pakto reformą, siekiant, kad jie būtų suderinti su Europos socialinių teisių ramsčio nuostatomis. Suteikti valstybėms narėms erdvės manevruoti finansuojant investicijas į teisingą perėjimą. Sukurti naują fiskalinį mechanizmą investicijoms ir ES suverenumo fondą sąžiningam socioekonominiam perėjimui, siekiant kad nei vienas žmogus ir nei vienas regionas nebebūtų paliktas užnugaryje. Reguluoti finansines, energetikos ir maisto prekių rinkas ir kovoti su spekuliacija. Kovoti su mokesčių vengimu ir užtikrinti, kad didžiuliai pelnai būtų tinkamai apmokestinami.

6 Stipri pramonės politika ir viešosios paslaugos

Įgyvendinti stiprią Europos pramonės politiką su reikšmingomis ir efektyviomis viešosiomis ir privačiomis investicijomis, kurios kurtų kokybiškas darbo vietas ir socialinį progresą. Universalios teisės pagrindu garantuoti prieigą prie aukštos kokybės viešųjų paslaugų, įskaitant vaikų priežiūrą ir transportą. Užtikrinti teisę į padorų ir prieinamą būstą. Užtikrinti reikiamas sąlygas paslaugų teikėjams teikti kokybiškas paslaugas.

7 Viešieji pinigai socialinei pažangai

Visoms įmonėms, gaunančioms viešuosius pinigus ar kitokią paramą, taikyti griežtus reikalavimus, apimančius socialinius, aplinkosaugos, mokesčių kriterijus. Peržiūrėti ES viešųjų pirkimų taisykles, siekiant užtikrinti, jog viešieji pinigai būtų skiriami tik toms organizacijoms, kurios gerbia darbuotojų ir profesinių sąjungų teises, rengia derybas su profesinėmis sąjungomis ir kurių darbuotojai turi kolektyvines sutartis.

8 Teisingas perėjimas

Garantuoti teisingą skaitmeninį perėjimą pagrįstą žmogiškąja skaitmenizacija ir veiksmingu dirbtinio intelekto reguliavimu, grįstu „valdo žmogus“ principu. Pasiiekti aplinkosaugos tikslus per teisingą perėjimą, įskaitant direktyvą dėl teisingo perėjimo darbo pasaulyje bei remiantis profesinių sąjungų įtraukimo ir kolektyvinių derybų principais. Užtikrinti teisę į visą gyvenimą trunkantį mokymąsi, darbuotojams nekeliantį papildomų išlaidų ir vykstantį darbo metu.

9 Kova prieš socialinį dempingą ir sukčiavimą

Reguluoti darbo tarpininkų vaidmenį ir įvesti bendrą ES teisinę struktūrą, ribojančią subrangovų veiklą ir užtikrinančią bendrą atsakomybę per visą subrangovų grandinę. Tobulinti darbo judėjimo taisyklių vykdymą per efektyvesnę Europos darbo instituciją (angl. European Labour Authority).

10 Sąžininga ir teise grįsta migracijos ir prieglobsčio politika

Stiprinti galimybę naudotis saugiais, legaliais ir reguliariais migracijos keliais, didinti jų apsaugą, plėsti teises ir paramą migrantams ir prieglobsčio prašytojams. Gelbėti gyvybes Viduržemio jūroje ir prie išorinių ES sienų, atkuriant ES paieškos ir gelbėjimo mechanizmą. Stabdyti eksternalizaciją (valstybių vykdomos priemonės, kuriomis siekiama sustabdyti migrantus nuo patekimo prie pasienio per įvairius susitarimus su trečiosiomis šalimis) ir priešintis dvišaliams susitarimams su valstybėmis, kurios nesilaiko teisės viršenybės ir nepaiso žmogaus teisių.

11 Progresyvus Europos vaidmuo pasaulyje

Užtikrinti, kad pasauliniu mastu ir prekiaujant su kitomis šalimis, ES veiktų pagal mūsų socialinį modelį ir siektų skatinti taiką, demokratiją, žmogaus teises, teisės viršenybę ir ekonominį teisingumą, taip pat siekiant užbaigti Rusijos agresiją prieš Ukrainą.

12 Teisingesnė ir demokratiškesnė Europa

Priimti Socialinio progreso protokolą, kuris būtų įtrauktas į įvairias sutartis, garantuojant, kad darbuotojų ir kitos socialinės teisės turėtų viršenybę virš ekonominių laisvių. Skatinti Europos institucijų reformą siekiant socialinės ir demokratiškesnės Europos Sąjungos. Remti ES plėtrą, grindžiamą visiška pagarba darbuotojams ir socialinėms teisėms, socialiniam dialogui ir kitoms ES vertybėms.

ETUC ir jos narės kviečia Europos partijas ir kandidatus palaikyti darbuotojų ir profesinių sąjungų vertybes ir prioritetus, išdėstytus šiame Manifeste ir bendradarbiauti su mumis įgyvendinant konkrečius veiksmus, kurie padės išpildyti visus šiuos įsipareigojimus Europos lygmeniu 2024-2029 Parlamente.

#FairDealForWorkers